

CÁC GIÁM MỤC “CHUI” CỦA GIÁO TỈNH MIỀN BẮC

Những Hoa thơm Quả ngọt đầu mùa

Quốc Huy Tòa thánh Va-ti-căng

Trước tiên, xin được minh định rõ: “chui” ở đây có nghĩa là chịu chức Giám mục cách âm thầm, mặc dù được Toà Thánh bổ nhiệm, nhưng không được chính quyền cho phép lúc bấy giờ.

Từ trước đến nay, thông thường, người ta chỉ hay nói tới hàng trăm các Linh mục chịu chức “chui”, ít ai biết rằng, đã có một giai đoạn trong lịch sử của Giáo hội tại Việt Nam có nhiều Giám mục phải chịu chức “chui”.

Sau đây là Danh sách các vị Giám mục “chui” của Giáo tỉnh miền Bắc:

1. ĐỨC CỐ GIÁM MỤC PHÊ-RÔ MARIA KHUẤT VĂN TẠO

Giám mục Chính tòa Tiên khởi Giáo phận Hải Phòng, kiêm Giám quản Tông tòa Giáo phận Bắc Ninh.

Giám mục Chính tòa Tiên khởi GP Hải Phòng (1960–1977)

* Tấn phong Giám mục: **ngày 7/2/1956**

* Khẩu hiệu Giám mục: “*Chiến thắng trong Đức Ái*”

– Ngày **7/5/1955**, Tòa Thánh bổ nhiệm Cha Phê-rô Maria Khuất Văn Tạo làm Giám mục Chính tòa Hải Phòng, nhưng không được nhà nước công nhận.

– Ngày 7/2/1956, sau nhiều lần phải trì hoãn, nhất là sau khi người hỗ trợ lo mua các phẩm phục Giám mục bị bắt giữ một tháng tại Hà Nội, theo lệnh của Đức Khâm Sứ phải truyền chức bằng mọi giá, Đức cha Jean-Marie Maze (Kim), Giám mục Giáo phận Hưng Hóa lúc bấy giờ đã Tấn phong Giám mục cho Đức cha Khuất Văn Tạo tại Nhà thờ Sơn Tây (nay là Nhà thờ Chính toà Giáo phận Hưng Hoá). Thánh lễ phong chức không có giáo dân, chỉ có một số Linh mục ở Tòa Giám mục và một Linh mục làm nhiệm vụ canh công.

– Vì chuyện đã rồi, ngày 23/3/1956, Đức cha Tạo được ông Phạm Văn Đồng ký giấy đồng ý cho về Bắc Ninh. Đức cha Tạo được coi là một trong những vị Giám mục kiên quyết, không những tỵ chay mà còn cấm các Linh mục dưới quyền không được tham gia Ủy ban Đoàn kết.

2. ĐỨC CỐ GIÁM MỤC ĐA-MINH ĐÌNH ĐỨC TRỤ

Giám mục Chính toà Tiên khởi GP Thái Bình (1960–1982)

* Tấn phong Giám mục: ngày 25/3/1960

* Khẩu hiệu Giám mục: “*Linh tốt của Chúa Ki-tô*”

– Tháng 4/1955, Linh mục Đa-minh Đình Đức Trụ được Toà Thánh bổ nhiệm làm Giám quản Tông toà Giáo phận Thái Bình.

– Năm năm sau, vào ngày 5/3/1960, Linh mục Đa-minh Trụ được Tòa thánh bổ nhiệm làm Giám mục Chính toà Giáo phận Thái Bình.

– Ngày 25/3/1960, Linh mục Giám quản Đa-minh giả làm người đạp xích lô tới Tòa Giám mục Hà Nội để được Đức cha Giu-se Maria Trịnh Như Khuê phong chức “chui”.

Đa Minh Maria
Đình Đức Trụ (1960–1982)

3. ĐỨC CỐ GIÁM MỤC GIU-SE MARIA PHẠM NĂNG TĨNH

Giám mục Chính toà Tiên khởi GP Bùi Chu (1960–1974)

* Tấn phong Giám mục: ngày 10/11/1960

* Khẩu hiệu Giám mục: “*Đến với Chúa Giê-su nhờ Mẹ Maria*”

– Ngày 10/11/1960, đến lượt Đức cha Đa-minh Đình Đức Trụ–Giám mục Giáo phận Thái Bình phong chức Giám mục “chui” cho Đức cha Giu-se Maria Phạm Năng Tĩnh.

Giuse Maria
Phạm Năng Tĩnh (1960–1974)

– Đức cha Giu-se Maria Phạm Năng Tĩnh sau khi biết được Đức cha Trụ đã chịu chức Giám mục, đã đạp xe 40km và đi đò trong đêm qua Thái Bình để chịu chức Giám mục. Nên biết điều trùng hợp là: Đức cha Giu-se Maria Phạm Năng Tĩnh cũng được bổ nhiệm làm Giám mục Chính tòa Bùi Chu cùng **ngày 5/3/1960** với Đức cha Đa-minh Đinh Đức Trụ.

4. ĐỨC CỐ GIÁM MỤC PHÊ-RÔ MARIA NGUYỄN HUY QUANG

Giám mục Chính tòa Tiên khởi GP Hưng Hoá (1960–1985)

* Tấn phong Giám mục: **ngày 23/4/1960**

* Khẩu hiệu Giám mục: “*Đức Tin, Bình An*”

– Tại Hưng Hóa, sau khi Đức cha Mazé Kim bị trục xuất về Pháp, Cha Phê-rô Maria Nguyễn Huy Quang được bổ nhiệm làm Giám quản Tông tòa.

– **Ngày 5/3/1960**, Tòa Thánh bổ nhiệm Ngài làm Giám mục Hạt Đại diện Tông tòa Hưng Hóa. Ngài chỉ có thể chịu chức Giám mục “chui” do sự đặt tay của Đức cha Giu-se Maria Trịnh Như Khuê, tại Nhà nguyện Tòa Giám mục Hà Nội, sau khi được phép chính quyền đi Hà Nội chữa mắt, **ngày 23/4/1960**. Dĩ nhiên, đó là lễ Tấn phong Giám mục không có giáo dân hiện diện, không có tiệc tùng.

5. ĐỨC CỐ GIÁM MỤC PHAO-LÔ BÙI CHU TẠO

Giám mục Chính tòa Tiên khởi GP Phát Diệm (1960–1998)

* Tấn phong Giám mục: **ngày 26/4/1960**

* Khẩu hiệu Giám mục: “*Yêu thương không giả dối*”

– **Ngày 14/1/1959**, Cha Giám quản Giáo phận Phát Diệm Phao-lô Bùi Chu Tạo được Tòa Thánh đặt làm Giám mục Giáo phận Phát Diệm.

– **Ngày 26/4/1960**, được Đức cha Giu-se Maria Trịnh Như Khuê tấn phong “chui”. Trở thành Giám mục của một Giáo phận có truyền thống yêu nước, Đức cha Tạo bị Nhà cầm quyền chiếu cố cách đặc biệt. Ngài bị quản chế và phải dùng các thư luân lưu để đến với giáo dân.

6. ĐỨC CỔ GIÁM MỤC PHÊ-RÔ PHẠM TẦN

Giám mục Chính toà Tiên khởi GP Thanh Hoá (1960–1990)

* Tấn phong Giám mục: **ngày 22/6/1975**

* Khẩu hiệu Giám mục: “*Khi con ở lại, hãy làm vững tin anh em con*”

– **Năm 1954**, được Tòa Thánh bổ nhiệm làm Giám mục Hiệu tòa.

– **Năm 1960**, Ngài được bổ nhiệm làm Giám mục Chính tòa Giáo phận Thanh Hóa.

– Tuy nhiên, mãi tới **ngày 26/6/1975**, Ngài mới được Tấn phong Giám mục.

7. ĐỨC CỔ GIÁM MỤC VINH SƠN PHAO-LÔ PHẠM VĂN DỤ

Giám mục Chính toà Tiên khởi GP Lạng Sơn/Cao Bằng (1960–1998)

* Tấn phong Giám mục: **ngày 1/3/1979**

* Khẩu hiệu Giám mục: “*Theo Chúa trong mọi trường hợp*”

Chịu nhiều khổ ải nhất có lẽ là Đức cha Vinh Sơn Phao-lô Phạm Văn Dụ, Giám mục Chính tòa Giáo phận Lạng Sơn–Cao Bằng.

– **Ngày 5/3/1960**, Ngài được bổ nhiệm làm Giám mục Phủ Doãn Tông tòa Lạng Sơn.

– **Ngày 24/12/1960**, Ngài được bổ nhiệm làm Giám mục Chính tòa Lạng Sơn–Cao Bằng. Tuy nhiên, Ngài phải sống âm thầm và bị quản chế tại nhà thờ Thất Khê, Cao Bằng.

– **Ngày 1/3/1979**, Ngài được Tấn phong Giám mục âm thầm trong ngôi nhà 8 mét vuông tại Tòa Giám mục Bắc Ninh do Đức cha Phao-lô Giu-se Phạm Đình Tụng chủ phong.

• Mặc dù vậy, mãi tới năm 1990, Ngài mới được nhà nước công nhận là Giám mục Giáo phận Lạng Sơn–Cao Bằng.

8. ĐỨC CỔ GIÁM MỤC ĐA-MINH ĐÌNH HUY QUẢNG

Giám mục Phụ tá Giáo phận Bắc Ninh (1975–1992)

* Tấn phong Giám mục: **ngày 7/5/1975**

* Khẩu hiệu Giám mục: “*Đức mến tha thứ tất cả, tin tưởng tất cả, hy vọng tất cả, chịu đựng tất cả*”

– Ngày 7/5/1975, nhận thấy sức khỏe khó có thể đảm nhận chức vụ lâu dài và để Giáo phận Bắc Ninh không bị trống tòa, Đức cha Phao-lô Giu-se Phạm Đình Tụng đã phong chức Giám mục cho cha Tổng Đại diện Đa-minh Đình Huy Quảng.

– Sau hai tháng được tấn phong, Đức cha bị trục xuất khỏi Tòa Giám mục và bị quản chế tại Giáo xứ Đại Lãm, huyện Lục Ngạn, tỉnh Bắc Giang cho tới khi qua đời ngày 28/1/1992.

– Vì chịu chức “chui” nên ít người biết đến Ngài, mãi cho tới năm 2007, Đức cha Giu-se Ngô Quang Kiệt, Giám quản Tông tòa Giáo phận Bắc Ninh đã chính thức công khai công bố giữa cộng đoàn Dân Chúa chân dung vị Giám mục âm thầm, sống nghèo khó, đặm bạc nhưng đã góp phần to lớn gìn giữ Giáo phận Bắc Ninh trong những giai đoạn gian khó.

Đó là chân dung của các Giám mục chịu chức “chui” tại miền Bắc. Giáo hội Công giáo tại miền Bắc còn được cho đến hôm nay là nhờ sự kiên quyết của Tòa Thánh trong vấn đề bổ nhiệm Giám mục hoàn toàn chỉ dựa trên Đức tin vào Chúa Quan Phòng. Chính các Ngài cũng bằng đức tin ấy mà đã can đảm xây dựng Hội Thánh, một Hội Thánh không thỏa hiệp, không bắt tay với bất cứ thể chế chính trị nào.

Tưởng nhớ các Ngài, đoàn con tín hữu chúng con xin thấp nén hương lòng tri ân và cúi đầu biết ơn Quý Đức Cố Giám mục. Các Ngài là những hoa thơm quả ngọt đầu mùa mà Chúa thương ban cho công cuộc truyền giáo tại Giáo Hội Công giáo Việt Nam, là những tấm gương sáng ngời về lòng đạo đức, lòng nhiệt thành của đời sống Giáo sĩ trong những thời gian khó khăn, gian khổ của đất nước. Xin Chúa ban cho Giáo hội Việt Nam ngày nay được ơn đức tin mạnh mẽ và sự can đảm để biết noi gương các Đấng Bậc làm chứng cho Tin mừng của Chúa Ki-tô giữa lòng Giáo Hội và xã hội hôm nay. Amen.

Paul Marie Mọn Hèn

Nguồn: Internet eMail by **nghiêm nguyễn chuyển**

Đăng ngày Thứ Tư, July 3, 2024
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQT/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH

